

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 12/2006 vp

Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan työjärjestyksen 23 ja 48 §:n muuttamisesta

Lakialoite laiksi edustajanpalkkiosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä joulukuuta 2006 lähettänyt perustuslakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi puhemiesneuvoston ehdotuksen eduskunnan työjärjestyksen 23 ja 48 §:n muuttamisesta (PNE 4/2006 vp).

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt puhemiesneuvoston ehdotuksen yhteydessä lakialoitteen edustajan-

palkkiosta annetun lain muuttamisesta (LA 169/2006 vp), joka on lähetetty valiokuntaan 19 päivänä joulukuuta 2006.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- eduskunnan II varapuhemies Ilkka Kanerva
- eduskunnan pääsihteeri Seppo Tiitinen, eduskunnan kanslia
- professori Mikael Hidén.

PUHEMIESNEUVOSTON EHDOTUS JA LAKIALOITE

Puhemiesneuvosto ehdottaa muutettaviksi eduskunnan työjärjestyksen 48 §:n säännöksiä kansanedustajalle myönnettävästä poissaololuvasta ja poissaolotietojen merkitsemisestä täysistunnon pöytäkirjaan. Ehdotuksen pääasiallisena tarkoituksena on luopua nykyisestä poissaololupien myöntämismenettelystä. Täysistunnon pöytäkirjaan merkitään ehdotuksen mukaan tieto poissaolosta täysistunnosta, jos sen perusteena on eduskuntatyöhön liittyvä tehtävä tai sairaus. Muusta syystä poissaololeista ei vastaisuudessa tehdä enää merkintää pöytäkirjaan. Puhemiesneuvosto ei ehdota muutoksia työjärjestyksen säännöksiin nimenhuudosta. Eduskunnan työjärjestyksen 23 §:ää puhemiesneuvosto ehdottaa

muutettavaksi siten, että valtioneuvoston tiedonanto ja selonteko voidaan nykyisestä poiketen ottaa täysistunnossa käsiteltäväksi samassa istunnossa, jossa se esitellään eduskunnalle.

Ehdotetut säännökset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 22 päivänä maaliskuuta 2007.

Lakialoitteessa ehdotetaan edustajanpalkkiosta annetun lain 2 §:n 3 ja 4 momentista poistettaviksi maininnat eduskunnan tai puhemiesneuvoston myöntämästä poissaololuvasta. Tältä osin lakialoite liittyy puhemiesneuvoston ehdotukseen eduskunnan työjärjestyksen 23 ja 48 §:n muuttamisesta. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi edustajanpalkkios-

ta annetun lain 6 § siinä mainittujen kulujen korvaamiseksi maksettavasta määrärahasta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 22 päivänä maaliskuuta 2007.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Puhemiesneuvoston ehdotuksen pääasiallisena tarkoituksena on luopua kansanedustajan poissaoloasioiden käsittelyssä nykyisin noudatettavasta lupajärjestelmästä. Puhemiesneuvosto voi eduskunnan työjärjestyksen voimassa olevan 48 §:n 1 momentin nojalla myöntää edustajalle luvan enintään viikon poissaoloon täysistuntotyöstä muun syyn kuin sairauden tai eduskuntatyöhön liittyvän tehtävän vuoksi. Lupajärjestelmä on hallinnollisesti raskas, kuten puhemiesneuvoston ehdotuksen perusteluista tarkemmin ilmenee. Poliittisessa vastuussa olevien kansanedustajien toiminnan julkisen valvonnan kannalta järjestelmä on tarpeeton.

Ehdotus ei merkitse muutosta nykyiseen sääntelyyn nimenhuudosta ja siihen perustuvien läsnäolomerkintöjen tekemisestä täysistunnon pöytäkirjaan. Puhemiesneuvoston ehdotuksen perusteella pöytäkirjaan merkitään tieto edustajista, jotka ovat poissa täysistunnosta eduskuntatyöhön liittyvän tehtävän vuoksi tai sairauden takia. Eduskunnassa on ehdotuksen perustelujen mukaan tarkoitus laatia vastaisuudessa julkisen tilasto poissaolotiedoista. Valiokuntatyöhön liittyvien läsnä- ja poissaolotietojen tilastointi on tarkoitus saattaa yhdenmukaiseksi vastaavien täysistuntotietojen tilastoinnin kanssa.

Puhemiesneuvoston ehdotuksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa säädösehdoituksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Täysistunnon pöytäkirjaan merkitään ehdotuksen mukaan tieto muun ohella siitä, että poissaolon perusteena on sairaus. Ehdotuksen perusteluissa mainitaan sairauteen rinnastettaviksi poissaolon syiksi äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa. Näitä vapaita on hyvin vaikea rinnastaa

sairauteen. Valiokunta on sääntelyn tarkkuuden takia lisännyt puheena olevista vapaista maininnan momenttiin.

Puhemiesneuvosto voi työjärjestysehdoituksen 48 §:n 2 momentin nojalla antaa ohjeita eduskuntatyötä koskevien läsnäolojen ja poissaolojen kirjaamisesta. Tarkoitus ehdotuksen perustelujen mukaan on antaa tarkempia ohjeita menettelyistä poissaolotietojen kirjaamisessa, ilmoittamisessa ja tilastoinnissa. Ohjeiden antaminen näistä seikoista on tarpeen. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että puhemiesneuvosto antaa ohjeita myös pykälän 1 momentissa tarkoitetuista eduskuntatyöhön luettavista tehtävistä. Vastuu poissaolotietojen toimittamisesta on viime kädessä edustajalla itsellään. Edustajilla tulee siksi olla käytettävissään puhemiesneuvoston antamat ajantasaiset ohjeet niistä tehtävistä, joiden katsotaan liittyvän eduskuntatyöhön. Valiokunta on tarkistanut 48 §:n 2 momentin sanamuotoa tämän mukaisesti.

Lakialoite edustajanpalkkiosta annetun lain muuttamisesta liittyy nyt käsiteltävänä olevaan puhemiesneuvoston ehdotukseen eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta ehdottaa,

että puhemiesneuvoston ehdotukseen sisältyvä ehdotus eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta hyväksytään muutoin sellaisenaan paitsi 48 § muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että lakialoitteeseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Valiokunnan muutosehdotukset

48 §

Poissaolotiedon kirjaaminen

Tieto poissaolosta täysistunnosta eduskuntatyöhön liittyvän tehtävän sekä sairauden

ja äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan vuoksi merkitään täysistunnon pöytäkirjaan.

Puhemiesneuvosto (*poist.*) antaa ohjeita eduskuntatyöhön liittyviksi luettavista tehtävistä sekä läsnäolojen ja poissaolojen kirjaamisesta.

Helsingissä 7 päivänä helmikuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kimmo Sasi /kok
jäs. Heidi Hautala /vihr
Hannu Hoskonen /kesk
Roger Jansson /r
Johannes Koskinen /sd
Annika Lapintie /vas
Outi Ojala /vas
Reino Ojala /sd
Klaus Pentti /kesk

Markku Rossi /kesk
Simo Rundgren /kesk
Arto Satonen /kok
Seppo Särkiniemi /kesk
Ilkka Taipale /sd
Astrid Thors /r
Jan Vapaavuori /kok
vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sami Manninen.

VASTALAUSE

Perustelut

Yhdyn mietintöön muilta osin, mutta lakialoitteen mukainen ehdotus edustajanpalkkiosta annetun lain 2 §:n 4 momentin muuttamisesta tulisi mielestäni tarkistaa nykyistä sääntelyä vastaavaksi. Voimassaolevan lain mukaan puhemiesneuvosto voi päättää painavasta syystä edustajanpalkkion tai osan siitä suorittamatta jättämisestä, vaikka edustaja ei olisikaan esittänyt palkkion pidättämistä poissaolon ajalta.

On mahdollista, että edustaja jättää osallistumatta eduskuntatyöhön sinänsä hyväksyttävästä esteestä — vaikkapa määräaikaisen toisen tehtävän hoitamiseksi — mutta ei pyydä palkanmaksun keskeytystä. Valiokunnan enemmistön hyväksymä muotoilu ei siinä tapauksessa mahdollista edustajanpalkkion katkaisemista. Lain edeltävä 3 momentti koskee vain tilanteita, joissa edustaja jättää toistuvasti osallistumatta eduskuntatyöhön ilman hyväksyttävää estettä. Mielestäni tällaista perusteetonta aukkoa — nyky-

sääntelystä poiketen — ei ole syytä tehdä edustajanpalkkiolakiin.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan, että

lakialoitteeseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muutoin sellaisenaan paitsi 2 §:n 4 momentti muutettuna (Vastalauseen muutosehdotus):

Vastalauseen muutosehdotus

2 §

— — — — —
Puhemiesneuvosto voi *edustajan pyynnöstä tai muutoin painavasta syystä* päättää, että kuukautta pidemmän poissaolon ajalta edustajalle ei (*poist.*) suoriteta edustajanpalkkiota tai osaa siitä.

Helsingissä 7 päivänä helmikuuta 2007

Johannes Koskinen /sd